

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2011/2012

Konkurs językowy dla uczniów szkół podstawowych – Finał

NIECH ŻYJĄ WAKACJE!

Czas pracy: 60 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
szkoła, miejscowość

Witaj!

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania.

W każdym z zadań od 1. do 30. wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem albo wpisz w miejscu wykropkowanym.

W zadaniu 31. wypracowanie zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

TEKST I

Ludwik Jerzy Kern

Siedem liter

Wakacje!

Siedem liter.

O siódemko boska

Jak piękna,

Jak rozkoszna

Każda twoja zgłoska.

Jak ze złota szczerego

Każda twoja litera

Tyle w tobie radości,

Że aż dech zapiera.

I sądzę,

Że zbyteczne

Są wszelkie oracje*.

Ladies and Gentlemen,

Niech żyją Wakacje!

***oracja** przestarzałe – ozdobna, kwiecista mowa, przemówienie wygłaszane przy różnych okazjach; dziś żartobliwie – długa, napuszona mowa.

1. Wiersz mówi o:
  - A. boskości liter,
  - B. wakacyjnej euforii,
  - C. pięknie letniej przyrody,
  - D. zagranicznych podróży.
2. Podmiot liryczny:
  - A. prosi,
  - B. gratuluje,
  - C. podziwia,
  - D. rozkazuje.
3. Ile głosek jest w wyrażeniu *siedem liter*?
  - A. 4
  - B. 9
  - C. 10
  - D. 11
4. *Sądę* można zastąpić wyrazem:
  - A. uważam,
  - B. decyduję,
  - C. rozumiem,
  - D. postanawiam.
5. Wyrażenie *Laides and Gentlemen* ma w wierszu wymowę:
  - A. poważną,
  - B. ironiczną,
  - C. żartobliwą,
  - D. sentymentalną.
6. Który przedrostek **nie** utworzy poprawnego wyrazu ze słowem *dech*:
  - A. u -
  - B. w -
  - C. wy -
  - D. od -
7. W wypowiedzeniu *ze złota szczerego* występują kolejno:
  - A. przyimek, przymiotnik, rzeczownik;
  - B. przyimek, rzeczownik, przymiotnik;
  - C. partykuła, rzeczownik, przymiotnik;
  - D. przysłówek, przymiotnik, przymiotnik.
8. W wersie *O siódemko boska* podkreślony wyraz to:
  - A. rzeczownik,
  - B. wykrzyknik,
  - C. liczebnik główny,
  - D. liczebnik porządkowy.
9. Wskaż zdanie z czasownikiem w trybie rozkazującym.
  - A. Tyle w tobie radości, że aż dech zapiera.
  - B. Proszę, jedź ze mną na wakacje.
  - C. Zbyteczne są wszelkie oracje!
  - D. Byłoby rozkosznie, pięknie!
10. W wypowiedzeniu *Jak ze złota szczerego* podkreślony wyraz zastąp synonimem.

.....
11. Zapisz inaczej słowo *oracja*, tak aby zmienić jego znaczenie.

.....

TEKST II

Podróże kształcą

Indie były moim pierwszym spotkaniem z innością, odkryciem nowego świata. To spotkanie nadzwyczajne, fascynujące, było jednocześnie wielką lekcją pokory. Tak, świat uczy pokory. Bo wróciłem z tej podróży zawstydzony swoją niewiedzą, nieoczytaniem, ignorancją. Przekonałem się, że inna kultura nie odsłoni nam swoich tajemnic na proste skinienie ręki i że do spotkania z nią trzeba się długo i solidnie przygotowywać.

Pierwszą reakcją na tę naukę, z której wynikała konieczność wielkiej pracy nad sobą, była ucieczka w kraj, powrót do miejsc znanych, swojskich, rodzinnych, do języka, który był moim. (...) Próbowałem zapomnieć o Indiach, bo były moją porażką: ich ogrom i różnorodność, nędza i bogactwo, zagadkowość i niezrozumiałość przytłoczyły mnie, oszołomiły i pokonały. (...)

Ale, oczywiście, Indie zapamiętałem. Im większy był mróz, tym chętniej myślałem o Kerali, im szybciej zapadał zmrok, tym wyraźniej powracał obraz olśniewających wschodów słońca w Kaszmirze. Świat nie był już jednolicie mroźny i upalny, ale podwoił się, zróżnicował: był jednocześnie mroźny i upalny, białośnieżny, ale i zielony, rozkwiecony.

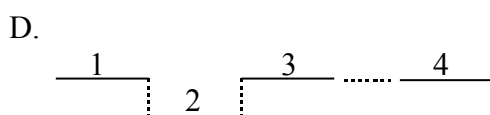
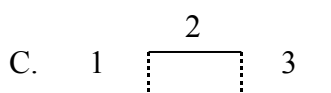
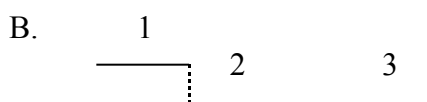
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2004.

12. Tematem tekstu jest:
  - A. opis krajobrazu Indii,
  - B. opowiadanie o przebiegu podróży,
  - C. porównanie kultury polskiej i indyjskiej,
  - D. refleksja z podróży do egzotycznego kraju.
13. Indie to wg autora kraj:
  - A. swojski,
  - B. jednolity,
  - C. dostępny,
  - D. różnorodny.
14. Kultura Indii wywołała w podróżniku uczucia:
  - A. pokory, zachwytu,
  - B. pogardy, niechęci,
  - C. niepokoju, irytacji,
  - D. dumy, pewności siebie.
15. Po powrocie z podróży autor:
  - A. Zapomniał o Indiach.
  - B. Zaczął się uczyć języka hindi.
  - C. Powracał myślami do krajobrazów indyjskich.
  - D. Rozpoczął przygotowania do kolejnej podróży.
16. Wskaż przysłowie najbardziej pasujące do tekstu.
  - A. Powtarzanie jest matką wiedzy.
  - B. I nauka czasem głupim człowieka czyni.
  - C. Nauki korzenie są gorzkie, ale owoce smaczne.
  - D. Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał.
17. *Oszalamiający* to inaczej:
  - A. tajemniczy, magiczny,
  - B. niezrozumiały, szalony,
  - C. ograniczony, zaślepiiony,
  - D. nadzwyczajny, wspaniały.
18. Mieszkaniec Indii to:
  - A. Hindus,
  - B. Indianin,
  - C. Indyjczyk,
  - D. Hinduista.

19. Wskaż wyraz podstawowy, od którego utworzono słowo *nadzwyczajnie*:

- A. zwyczaj,
- B. zazwyczaj,
- C. zwyczajny,
- D. nadzwyczajny.

20. Który wykres odpowiada zdaniu: *Przekonałem się, że inna kultura nie odłoni nam swoich tajemnic na proste skinienie ręki i że do spotkania z nią trzeba się długo i solidnie przygotowywać.*

21. W którym zdaniu ukrył się błąd?

- A. Proszę panią, o której odlatuje samolot do Kalkuty?
- B. Proszę panią o dwa bilety na najbliższy lot.
- C. Zapraszam panią na wyprawę do Indii.
- D. Czy pani nie dziwi moje zaproszenie?

22. Do podanych wyrazów dopisz antonimy:

pokora - .....

porażka - .....

ogrom - .....

23. Podaj trzy synonimy słowa *globtroter*.

.....

TEKST III

Jan Miodek

Pozdrowienia z zagranicy

Kiedy zaś wyjeżdżacie na wakacje, przeżywacie rozterki ortograficzne przy pisaniu pozdrowień na widokówkach. Jedni z Was są nad morzem i zastanawiają się, czy zdecydować się na pozdrowienia *znad morza*, czy *z nad morza*. - Pamiętajcie, że przyimki złożone (a takim jest nasza forma, składająca się z przyimka *z* i przyimka *nad*) piszemy łącznie: tylko *znad morza*, a także *sponad*, *spoza*, *spomiędzy*.

Inni są za granicą i chcą stamtąd przysłać pozdrowienia. Przeżywają rozterkę: *zza granicy* czy *z zagranicy*. Trzeba chwilkę pomyśleć, a wtedy na pewno na widokówce pojawi się poprawna forma *pozdrowienia z zagranicy*, czyli „pozdrowienia z obcego kraju”. *Pozdrowienia z za granicy* znaczyłyby tyle, co „pozdrowienia spoza linii granicznej”.

